Aanvraag Vangnetuitkering Participatiewet over 2024

Versie: uitgebreid verzoek

Wat is een vangnetuitkering?

Gemeenten ontvangen op grond van de Participatiewet budget voor bijstandsuitkeringen en loonkostensubsidies. Dit budget wordt ook wel het BUIG-budget genoemd. Gemeenten die een tekort hebben kunnen in aanmerking komen voor een vangnetuitkering. De voorwaarden op hoofdlijnen zijn:

- het tekort is groter dan een bepaalde toegangsdrempel;
- het college verklaart maatregelen te hebben getroffen om te komen tot tekortreductie;
- het college geeft een toelichting op deze verklaring;
- de gemeenteraad stemt in met de verklaring van het college.

Hoe verloopt de aanvraagprocedure?

Het college dient het aanvraagformulier in bij de onafhankelijke Toetsingscommissie vangnet Participatiewet. De commissie moet de aanvraag uiterlijk op 15 augustus 2025 hebben ontvangen. Het ingevulde aanvraagformulier dient voor instemming aan de raad te worden voorgelegd en wordt na ondertekening aangeboden aan de commissie via de website.

Uitgebreid formulier

Dit betreft het uitgebreide formulier. Gemeenten die over 2022 en/of 2023 ook een vangnetuitkering hebben ontvangen, dienen gebruik te maken van dit formulier. Uitzondering hierop betreft gemeenten tot 5.000 inwoners. Deze mogen te allen tijde gebruik maken van het basisformulier, ook als in de voorafgaande jaren een vangnetuitkering is toegekend.

Aanpassingen in het format van de pagina's met vragen en ondertekening niet toegestaan

Voor de juistheid en de beoordeling van de aanvraag is het niet toegestaan dat u het format van de pagina's met de vragen en ondertekening aanpast.

Meer informatie

Op de website van de Toetsingscommissie staat een verdere toelichting op dit formulier:

https://www.toetsingscommissievp.nl/vangnetuitkering-2024

De toetsingscommissie heeft een checklist gemaakt voor gemeenteraadsleden. Het is een handzaam lijstje vragen en aandachtspunten. Raadsleden kunnen dit lijstje gebruiken bij het beoordelen van de vangnetaanvraag van het college. Deze checklist is opgesteld in samenwerking met raadsleden uit verschillende gemeenten en de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden. De checklist staat samen met andere informatie op de website van de VNG:

https://vng.nl/artikelen/vangnetuitkering-participatiewet-informatie-voor-raadsleden

1. Verklaring college bij een uitgebreid verzoek

Dit gedeelte bestaat de volgende onderdelen:

- Samenvatting van de verklaring
- De beschrijving van de wijze waarop de gemeenteraad is geïnformeerd door het college
- A. Analyse van de oorzaken van het tekort
- B. Getroffen *interne en externe* maatregelen om het tekort verder te reduceren
- C. Beoogde effect van de genoemde maatregelen
- D. Ondertekening door het college

Samenvatting van de verklaring van het college

De verklaring van het college bestaat uit vier subonderdelen: A) analyse van de oorzaken van het tekort, B) getroffen interne en externe maatregelen om het tekort verder te reduceren, C) beoogd effect van de genoemde maatregelen & D) ondertekening door het college.

Het college geeft hieronder een samenvatting van onderdeel A, B en C. Die geeft de gemeenteraad een kernachtig overzicht, op basis waarvan het raadslid kan vaststellen waarmee hij of zij instemt. Voor het gemeenteraadslid dat zich wil verdiepen in de verklaring van het college, wordt verwezen naar onderdelen A, B, C en D van het aanvraagformulier.

Richtlijn voor de omvang van de samenvatting van de drie onderdelen is in totaal maximaal 300 à 400 woorden.

A. Samenvatting onderdeel analyse van de oorzaken van het tekort

Zoals in eerdere aanvragen benoemd, bestaat het bestand van Oude IJsselstreek voor een zeer groot deel uit inwoners die langdurig gebruik maken van de inkomensondersteuning. Daarnaast is 61% ouder dan 40 jaar. Uit onderzoek blijkt hoe ouder je bent en hoe langer je gebruik maakt van inkomensondersteuning, hoe moeilijker het is om uit de bijstand te stromen.
Ook zijn stabiliteit van beleid en organisatie van invloed van invloed op een mogelijk BUIG-tekort. Oude IJsselstreek voert nu vier jaar zelf de participatiewet uit. Dit proces vraagt om een stabiele lange termijnvisie die nu zijn vruchten begint af te werpen. De eerder ingezette maatregelen hebben erin geresulteerd dat er steeds betere contacten met de lokale werkgevers zijn. Dit in combinatie van het goed in beeld hebben van de inwoners en afstemmen van de dienstverlening op de behoefte van de inwoner zorgt voor een stijging in de uitstroom richting arbeid.
Tenslotte hebben we in 2024 €89.660,09 meer uitgegeven aan loonkostensubsidie dan dat we aan budget hebben ontvangen van het rijk. Hiermee beslaat het 10,16% van het BUIG-tekort in 2024.

B. Samenvatting onderdeel getroffen interne en externe maatregelen om het tekort verder te reduceren.

De dienstverlening gericht op de ontwikkeling van inwoners wordt doorontwikkeld en steeds verder toegespitst op de verschillende behoeften van de inwoners. Dit mede naar aanleiding van de doorontwikkeling van de participatieladder. Er is onder andere extra ingezet op administratieve ondersteuning binnen het team Werk en participatie, zo krijgen de loopbaanbegeleiders meer ruimte voor contacten met inwoners. Daarnaast zijn er medewerkers getraind om training voor inwoners te verzorgen.
Naar aanleiding van een gesprek met Divosa over de BUIG-tekorten zijn er verschillende acties uitgezet, onderstaand enkele voorbeelden:
- Er heeft een open bron onderzoek plaatsgevonden over de mogelijke oorzaken van het BUIG-

tekort, dit heeft niet tot concrete antwoorden geleid.
- Er is extra ingezet op loonkostensubsidie om meer inwoners aan het werk te helpen.
- De processen rondom maatregelen zijn herijkt passend binnen de visie van Stoer.
- Er wordt onderzocht of de processen rondom rechtmatigheid om aanscherping vragen en welke rol we preventief zelf kunnen vervullen.

C. Samenvatting onderdeel beoogd effect van de genoemde maatregelen

De genomen maatregelen stimuleren de ontwikkeling van inwoners met als doel de uitstroom te verhogen. Hiermee vermindert de druk op de BUIG-uitgaven.
Het doel in 2025 is een vermindering van 75 dossier met als reden uitstroom naar arbeid. Ook wordt er sinds maart 2025 gebruik gemaakt van de benchmark Werk en Inkomen van Divosa om meer inzicht te krijgen en nog gerichter maatregelen te kunnen treffen.

Op welke wijze heeft het college de gemeenteraad geïnformeerd?

In dit onderdeel beschrijft het college op hoofdlijnen hoe het de raad betrokken heeft bij het proces vanaf de signalering van het tekort. Daarbij gaat het om het proces van het bepalen en treffen van maatregelen tot aan het moment van het voorleggen van de verklaring van het college aan de raad. Het college geeft aan op welke momenten het de gemeenteraad heeft geïnformeerd. Het college dient hiervoor een X te plaatsen bij de betreffende onderdelen. In de onderste regels is ruimte voor aanvullingen.

Op welke momenten werd de raad geïnformeerd over beleid, uitvoering en sturing van de Participatiewet en meer specifiek over het tekort op de BUIG, de maatregelen en de beoogde effecten daarvan?

X	**Moment in het proces**
X	De kadernota, de begroting.
X	Voorjaars- en najaarsbericht en jaarrekening.
	Maand-, kwartaal- of halfjaarrapportage. (ook wel genoemd Turap, Marap etc)
	Beleidsplannen, strategie- of koersdocumenten, plannen van aanpak of evaluaties.
	Informatie over bestandsontwikkelingen of over de voortgang van maatregelen.
X	Nieuwsbrieven, bijeenkomsten en/of presentaties.

Samenvatting van de opvattingen van de gemeenteraad

In de samenvatting van de opvattingen van de gemeenteraad staat op hoofdlijnen op welke onderwerpen de raad heeft gereageerd op de verklaring van het college. De onderdelen van de verklaring zijn vaak al eerder in de raad besproken. Het gaat dus om het gehele proces vanaf de signalering van het tekort. Verder betreft het hier alleen onderwerpen die in de raadsbesluiten zijn opgenomen, die afwijkend zijn van het raadsvoorstel.
Om de beschrijving zo eenvoudig mogelijk te houden wordt gebruik gemaakt van een checklist die kan worden aangevuld. Het verzoek is om aan te kruisen welke onderwerpen in de raadsbesluiten zijn opgenomen. Nadat de behandeling in de gemeenteraad heeft plaatsgevonden plaatst het college een X voor de betreffende onderdelen. In de onderste regels is ruimte voor aanvullingen.

X	**Typering van de reacties die in de raadsbesluiten zijn opgenomen gedurende het gehele proces**
	Expliciet goedkeurend, waardering over analyse en maatregelen uitgesproken
X	Impliciet goedkeurend, is behandeld als hamerstuk
	Afkeurend en gevraagd het plan te herzien
	Verzoek om onderdelen van de globale analyse te herzien of aan te vullen
	Verzoek om bepaalde maatregelen te schrappen of aanvullend maatregelen te treffen.
	Verzoek om het tempo van invoering en/of uitvoering van maatregelen te versnellen.
	Verzoek om extra informatie over maatregelen
	Verzoek om meer informatie t.a.v. de beoogde effecten van maatregelen
	Verzoek om gerealiseerde effecten te monitoren en terug te koppelen
	Motie om een andere beleidsmaatregel te treffen

NB: bovenstaande tabel dient pas te worden ingevuld nadat de behandeling in de gemeenteraad heeft plaatsgevonden.

A. Analyse van de oorzaken van het tekort

In dit onderdeel dient het college een analyse op te nemen van de oorzaken van het tekort (A1). Deze analyse dient specifiek in te gaan op de situatie in de eigen gemeente of de eigen arbeidsmarktregio. Ook dient het college een analyse op te nemen van de effecten van de getroffen maatregelen in voorgaande jaren, zoals die zijn beschreven in de aanvraag voor een vangnetuitkering over 2022 en/of 2023 (A2).

A1. Analyse van de oorzaken van het tekort van de gemeente

Berekening BUIG-tekort
Op basis van de gegevens van Beeld van de Uitvoering is onderstaand tekort berekend voor 2024.

Budget BUIG 2024	€ 10.732.992, -
Uitgave BUIG 2024	€ 11.615.539,99
Tekort BUIG 2024	€ 882.547,99

De netto lasten van het BUIG budget 2024 bedragen 108,17%, hiermee wordt voldaan aan een minimaal tekort van 7,5%.
De netto lasten van het BUIG budget 2022, 2023 en 2024 bedragen gemiddeld 25,1%, hiermee wordt voldaan aan een minimaal tekort van 7,5% gecumuleerd.

Naar verwachting bedraagt de aan te vragen vangnetuitkering € 38.786,80 voor 2024.
Hiermee is de eigen bijdrage van de gemeente € 843.761,20 voor 2024. Dit valt binnen het begrootte tekort in de begroting.

In 2022 en 2023 heeft de gemeente Oude IJsselstreek ook een vangnetuitkering aangevraagd, dit heeft voor 2024 tot gevolg dat er een uitgebreid verzoek moet worden ingediend.

Oorzaken BUIG-tekort
Het vergroten van de inzet met betrekking tot loonkostensubsidie leidt tot een groter tekort.
In 2024 hebben we €89.660,09 meer uitgegeven aan loonkostensubsidie dan dat we aan budget hebben ontvangen van het rijk. Hiermee beslaat het 10,16% van het BUIG-tekort in 2024.
De uitgaven loonkostensubsidie worden vergoed op basis van realisatie, maar tellen in eerste instantie wel mee in het tekort van het boekjaar.
Het afgelopen jaar is er extra ingezet op het bemiddelen van inwoners met een beperking. Hierdoor zijn de uitgaven loonkostensubsidie gestegen van € 923.271, - in 2023 naar € 1.297.121,09 in 2024.

Inwoners die vanwege een beperking niet volledig zelfstandig het minimumloon kunnen verdienen hebben een indicatie doelgroepregister.
Om werkgevers te stimuleren deze inwoners in dienst te nemen is er het instrument loonkostensubsidie. Door het uitvoeren van een loonwaardemeting wordt er onderzocht of en hoeveel productieverlies

ontstaat door de beperking van de inwoner. Denk hierbij aan een lager tempo, meer tijd nodig voor pauzes of begeleiding en/of het leveren van een verminderde kwaliteit.
De inwoner ontvangt het volledige salaris, de werkgever wordt gecompenseerd door de loonkostensubsidie voor het eventuele productieverlies.

De inwoners die werken met loonkostensubsidie maken in de meeste gevallen geen gebruik meer van de inkomensondersteuning. In een enkel geval werkt een inwoner parttime en is er nog sprake van aanvullende inkomensondersteuning. In dat geval zijn de kosten hoger dan het alleen verstrekken van inkomensondersteuning.

Daarnaast is er in 2024 extra ingezet op het signaleren van welke inwoners er aan het werk kunnen met een beschut werk indicatie. Hierdoor zijn er meer inwoners aan het werk op deze basis. Deze inwoners vallen ook onder de regeling voor loonkostensubsidie.

Specifieke kenmerken bestand en de invloed op het BUIG-tekort

Omschrijving	*2024*	*2023*	*2022*
Langer dan 5 jaar inkomensondersteuning	46%	46%	50%
1 tot 5 jaar inkomensondersteuning	35%	34%	35%
Ouder dan 40 jaar	61%	61%	65%
Tussen de 18 en 27 jaar	15%	15%	11%
Alleenstaande	82%	80%	80%
Vrouw	40%	48%	55%

In 2022 heeft Divosa een onderzoek gepubliceerd op basis van de benchmark werk en inkomen.
Hieruit kwam naar voren dat de kans op uitstroom vanuit de bijstand niet voor iedereen even groot is. Divosa keek onder andere naar de duur van de bijstand voordat mensen weer uitstromen. Over de hele periode stroomt 44 procent binnen het eerste jaar uit, 16 procent binnen het tweede jaar en 10 procent binnen het derde jaar. 'Naarmate iemand langer een bijstandsuitkering ontvangt, wordt de kans dat diegene werk vindt en uitstroomt kleiner,' aldus de organisatie.
Zoals zichtbaar in de cijfers bestaat ons bestand op dit moment voor 81% uit inwoners die langer dan

één jaar gebruik maken van de inkomensondersteuning. Hiervan zit 46% langer dan vijf jaar in de inkomensondersteuning.
In totaal is 61% ouder dan 40 jaar, de conclusie uit het rapport luidt hoe ouder je bent, hoe moeilijker het is om uit de bijstand te stromen.

Zoals ook in de aanvraag vangnet 2023 benoemd, blijven de doelgroepen jongeren en statushouders doelgroepen met potentie op de lange termijn.
Daarnaast zoals in de vorige aanvraag aangegeven zijn stabiliteit van beleid en organisatie van invloed en de inrichting van externe samenwerkingen onder andere van invloed op een mogelijk BUIG-tekort. Zoals zichtbaar in de cijfers is er een significante groei in de uitstroom naar arbeid, deze groei komt mede door het voeren van een stabiel beleid, de netwerkversterking door de accountmanagers richting lokale werkgevers en de deelname aan regionale projecten. Dit proces vraagt om een stabiele lange termijnvisie die nu zijn vruchten begint af te werpen.

A2. Analyse van het effect van getroffen maatregelen in voorgaande jaren

<u>De invloed van getroffen maatregelen op het bestand.</u>
In 2024 zijn er 208 inwoners ingestroomd, dit is een daling van 10,8% ten opzichte van 2023. In onderstaande tabel is er inzicht in de verschillende instroomredenen.

Reden	Aantal
Niet voldoende midd. om in lev. te voorzien	37
Geen recht op WW	36
Komende van het AZC	32
Komende van andere gemeente	30
Beeindiging studie	19
Omzetting naar andere norm	15
Oorzaak bij partner	11
Beeindiging huwelijk/relatie	8
Andere oorzaak	7
Uitkering werkloosheid	5
Uit detentie	3
Arb. dienstbetr./uitk. ziekte	2
Uitkering arbeidsongeschikth.	2
Zelfstandig beroep of bedrijf	1
Totaal	208

Opvallend is dat er in verhouding in 2024 meer inwoners door verhuizing vanuit een andere gemeente of het azc zijn ingestroomd dan in 2023. Deze groep is met 34,7% gegroeid.

Reden Einde	Dossiers	Cliënten
Arb. dienstbetr./uitk. ziekte	66	69
Verhuizing andere gemeente	29	29
Bereiken pens.gerechtigde leeft	15	15
Omzetting naar andere norm	15	17
Andere oorzaak	10	11
Oorzaak bij partner	9	9
Aangaan relatie	5	6
Aanvang studie	5	5
Arbeid in dienstbetrekking met loonkostensubsidie	5	5
Geen inlichtingen	5	5
Ander inkomen	4	4
Uitk. arbeidsongeschiktheid	4	4
Overlijden	3	3
Verhuizing naar buitenland	3	3
Zelfstandig beroep of bedrijf	3	3
Uitkering vrijwillig ingetrokken	2	3
	1	1
Uitkering werkloosheid	1	1
Totaal	175	193

De uitstroom richting arbeid is met 28,3% gestegen ten opzichte van 2023. De autonome uitstroom is in 2024 lager dan in 2023, denk aan verhuizingen, het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd of overlijden. Op deze uitstroom is weinig tot geen invloed.
In 2023 had 25% van de uitstroom te maken met het starten van arbeid. In 2024 is dit aandeel 42%.

<u>De invloed van de getroffen maatregelen op het ontwikkelingspotentieel</u>
In onderstaand figuur treft u de huidige trede op de participatieladder.

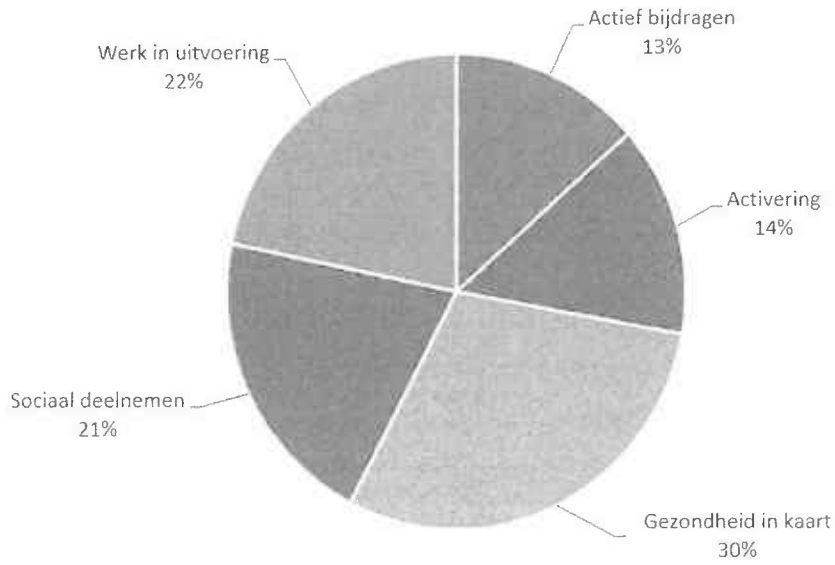

In onderstaand figuur treft u de verwachte trede op de participatieladder op termijn. Dit kan enkele weken maar ook een langdurig traject zijn.

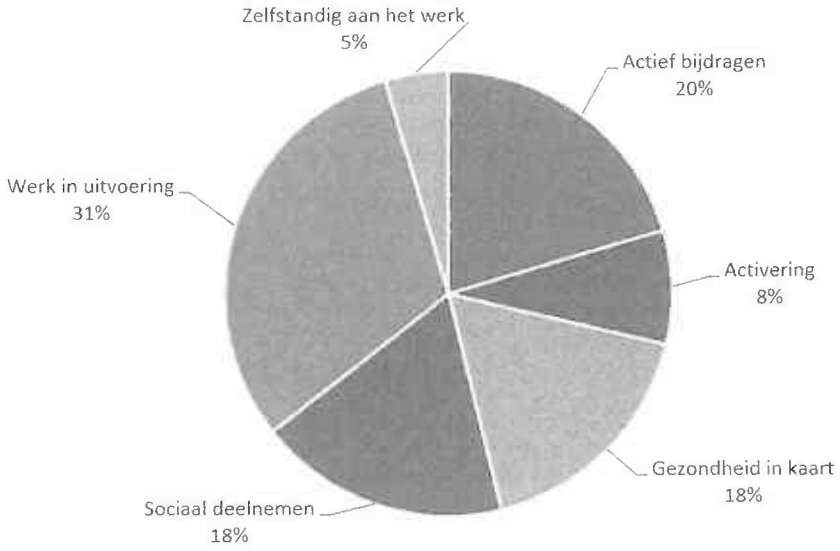

1. **Gezondheid in kaart**, een inwoner kan om persoonlijke redenen niet deelnemen aan de maatschappij. Denk aan gezondheid, persoonlijke situatie etc.
2. **Activering**, er wordt samen met de inwoner georiënteerd op mogelijkheden voor activering.
3. **Sociaal deelnemen**, een inwoner neemt deel aan laagdrempelige activiteiten, zoals een cursus, koffieochtend, dagbesteding.
4. **Actief bijdragen**, een inwoner doet vrijwilligerswerk, mantelzorg, een werkervaringsplaats etc.
5. **Werk in uitvoering**, een inwoner heeft betaald werk met ondersteuning. Bijvoorbeeld LKS, een aanvullende uitkering, een maatschappelijke baan of beschut werk.
6. **Zelfstandig aan het werk**, een inwoner heeft betaald werk zonder ondersteuning.

Zoals zichtbaar in de eerdere cijfers zijn er in 2024 meer inwoners uitgestroomd naar betaald werk. Hierdoor is de groep verwachte trede Zelfstandig aan het werk kleiner geworden. Deze uitstroom is ook zichtbaar in de stijging van de groep Werk in uitvoering waaronder inwoners met een beschut werk indicatie of loonkostensubsidie vallen. Zij vallen nog steeds onder de verantwoordelijkheid van de gemeente en ze krijgen immers nog steeds ondersteuning van een loopbaanbegeleider voor ontwikkeling van hun mogelijkheden of waar nodig het stabiliseren van hun mogelijkheden.

Zelfstandig aan het werk komt niet voor in de huidige trede, deze inwoners ontvangen immers geen inkomensondersteuning en begeleiding meer.

Overige onderdelen waarop de maatregelen invloed hebben gehad.
In 2024 zijn er verschillende maatregelen gecontinueerd en daarnaast zijn er nieuwe maatregelen geinitieerd om het BUIG-tekort zo klein mogelijk te houden. De ingezette maatregelen zijn structurele maatregelen die ook een structureel effect hebben op de lange termijn.
Onderstaand treft u een overzicht van de effecten tot nu toe van deze maatregelen.

- Bij monitoring in de vorige vangnetaanvraag hebben we aangegeven in 2024 minimaal 50 inwoners te willen laten uitstromen naar werk, deze doelstelling is met 69 inwoners ruim overtroffen.
- Alle inwoners met inkomensondersteuning en/of een ondersteuningsvraag op het vlak van re-integratie zijn nog steeds in beeld en de dienstverlening wordt steeds beter afgestemd op de behoefte van de inwoners.
- In het afgelopen jaar heeft er een stagiaire met een Syrische achtergrond het team versterkt, zij heeft ondersteund als cultuurvertaler en trainer voor inwoners met een NT2 achtergrond.
- Er heeft, zoals eerder aangegeven, een stijging plaatsgevonden in de uitgaven loonkostensubsidie.
- De herijking van beleid rondom BBZ en parttime ondernemen heeft niet geleid tot een stijging van inwoners die hier gebruik van maken.
- De opstartpremie neemt de eerste drempels rondom het aanvaarden van werk weg. Deze is 34 keer verstrekt in 2024.
- De beleidsregels samenwonen op proef hebben tot op heden nog niet geleid tot aanvragen hiervoor.
- Er hebben meerdere inwoners een dienstverband aangeboden gekregen bij Human Office nadat zij gestart waren met een werkervaringsplaats. De contacten blijven goed en wanneer mogelijk biedt de werkgever nog steeds werkervaringsplaatsen aan.
- In 2024 zijn er drie inwoners gestart met een betaalde baan als huishoudelijke hulp. De contacten met de werkgevers blijven goed. Doordat er op dit moment geen wachtlijstproblematiek meer is voor de huishoudelijke hulp, zijn er minder vacatures.
- Drie inwoners zijn, als vervolg op een werkervaringsplaats bij de werf, gestart met een betaalde baan bij de werf.
- De nadere regels jobcoaching hebben ertoe geleid dat er beter gekeken wordt naar de noodzaak en kwaliteit van de inzet van jobcoaching met als doel een duurzame plaatsing.
- In 2024 zijn er bij 78 werkgevers inwoners geplaats, dit kan zijn vrijwilligerswerk, een werkervaringsplaats of betaald werk. Hiervan is bij veertien werkgevers voor het eerst een inwoner op een betaald baan gestart en bij vier nieuwe werkgevers is een inwoner gestart op een werkervaringsplaats.
- In 2024 is de werkaanvaardingspremie 34 keer verstrekt, deze premie wordt verstrekt aan inwoners die minimaal zes maanden geen gebruik hebben gemaakt van de inkomensondersteuning na het aanvaarden van betaald werk. Hiermee wordt de armoedeval voor een groot deel afgedekt het eerste jaar.

Samengevat zien we dat er steeds betere contacten met de lokale werkgevers zijn. Dit in combinatie van het goed in beeld hebben van de inwoners en het afstemmen van de dienstverlening op de behoefte van de inwoner zorgt voor een stijging in de uitstroom richting arbeid.

B. Getroffen interne en externe maatregelen om het tekort verder te reduceren

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt beschreven welke interne (B1) en externe maatregelen (B2) zijn getroffen om een bijdrage te leveren aan de verdere tekortreductie. Onder een externe maatregel wordt verstaan: een maatregel die tot stand is gekomen met een duidelijk herkenbare inbreng van externen (dus personen of organisaties buiten de eigen gemeente). Bij B2 wordt aan de hand van drie vragen beschreven hoe de consultatie van de externe partij of externe bron heeft geleid tot de getroffen externe maatregelen. Indien maatregelen tot stand komen zonder inbreng van externen worden deze als intern aangemerkt.

Bij B1 (beschrijving getroffen interne maatregelen) en B2 (Beschrijving getroffen externe maatregelen) mag het college ingaan op eerder getroffen maatregelen die in 2024 zijn voortgezet. Ook kan het college ingaan op maatregelen die na evaluatie zijn stopgezet en op maatregelen die vanaf 2024 nieuw zijn getroffen.

Het college dient bij B1 minimaal één interne maatregel en bij B2 minimaal één externe maatregel te benoemen. Vereiste hierbij is dat deze maatregelen vóór 15 augustus 2025 zijn getroffen.

B1. Beschrijving getroffen interne maatregelen

De dienstverlening van Stoer wordt continu doorontwikkeld en verbeterd waar mogelijk. Dit op het vlak van doelmatigheid (participatie en re-integratie) en rechtmatigheid (het verstrekken van inkomensondersteuning). Ook in 2024 hebben er verschillende doorontwikkelingen plaatsgevonden met als doel bijdragen aan het terugdringen van het BUIG-tekort.

- Het is mogelijk geworden om een Arriva-pas in te zetten voor inwoners die een werkervaringsplaats hebben, zo verlagen we de drempel als het gaat om reizen met het openbaar vervoer naar een werkervaringsplaats toe buiten de eigen woonplaats. Dit vergroot het gebied waarin gezocht kan worden naar een passende werkervaringsplaats.
- Naar aanleiding van de invoer van de participatieladder is er een heldere verdeling gekomen in het inwonersbestand. Om de inwoners de meest passende dienstverlening te kunnen bieden is er een verdeling gemaakt onder loopbaanbegeleiders in welke doelgroep zij begeleiden. Dit geeft de mogelijkheid voor loopbaanbegeleiders om zich te specialiseren in een bepaalde doelgroep. Denk bijvoorbeeld aan de doelgroep waarvoor participatie het hoogste doel is, zij vergroten hun netwerk als het gaat om contacten met sociaal werk, vrijwilligersorganisaties en hulpverlenende instanties. De loopbaanbegeleiders die zich richten op de doelgroep met een korte afstand tot de arbeidsmarkt versterken hun contacten met het WSPA, werkgevers en hebben een training ontwikkeld gericht op het vinden en behouden van betaald werk.
- Er is een loopbaanbegeleider die zich specifiek bezighoudt met de doelgroep beschut werk. Doordat het een kleine doelgroep is, is het goed inrichten van het proces rondom deze doelgroep waarin wij niet alleen de begeleider maar ook de werkgever zijn een uitdaging. Deze processen worden onder de loep genomen en onderzocht hoe we deze op een goede manier kunnen inrichten. Met het herijken van de participatieladder zijn er meer inwoners in beeld gekomen die mogelijk in beeld komen voor beschut werk. Hierdoor groeit de doelgroep gestaag.

- Er wordt ingezet op het verbeteren van de preventie rondom de inlichtingenplicht met betrekking tot feiten die invloed kunnen hebben op inkomensondersteuning. Dit om de rechtmatigheid te borgen.
- Voor de intake bij een aanvraag inkomensondersteuning wordt er onderzoek gedaan door middel van een gesprek, waarbij alleen noodzakelijke bewijsstukken worden opgevraagd en zoveel mogelijk informatie uit de reeds beschikbare bronnen wordt gebruikt. Om de rechtmatigheid van de verstrekking van de inkomensondersteuning te borgen wordt er gebruik gemaakt van steekproeven.
Deze uitkomsten worden geanalyseerd om te beoordelen of de steekproeven toereikend zijn of dat het noodzakelijk is om dit proces te herijken.
- Er is 1,11 fte ingezet op administratieve ondersteuning, dit om de loopbaanbegeleiders te ontlasten in hun werkdruk en hen meer ruimte te geven om met inwoners in contact te zijn. Daarnaast zorgt dit voor een eenduidige werkwijze als het gaat om vastleggen van informatie, om zo de data output te verbeteren.
- Er zijn vier loopbaanbegeleiders en twee accountmanagers geschoold in het geven van trainingen aan inwoners. Er wordt wekelijks een dagdeel training verzorgt, waarbij de focus ligt op een succesvolle weg naar betaald werk. Dit om de duurzame uitstroom te vergroten.
- Vanuit de loopbaanbegeleiders inburgering is er een training ontwikkeld:"Module arbeidsmarkt en participatie." Deze training is bedoeld om de stap naar betaald werk voor de doelgroep inburgeraars te verkleinen.
- Er is extra ingezet op het versterken van de samenwerking met Stichting Aktief. Op dit moment zijn er elf inwoners aan het werk bij aktief, tien inwoners op basis van een werkervaringsplaats en één inwoner werkt op basis van een detachering beschut werk. Er wordt maandelijks geevalueerd door de accountmanager en teamleiders van Stichting Aktief.
- Er is een samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen Anton Tijdink opleidingen, JAWS en Stoer. Het doel hiervan is minimaal vier inwoners per jaar op te leiden in de techniekSector en te bemiddelen naar een betaalde baan.

B2. Beschrijving getroffen externe maatregelen

Elke getroffen maatregel wordt beschreven met de naam van de maatregel, een omschrijving van de maatregel en gevolgd door de antwoorden op elk van de volgende drie vragen over die maatregel:

a) Wat is (zijn) de externe bron(nen) (partij of 'schriftelijke' informatie) voor deze maatregel geweest?
b) Welk inzicht bij de gemeente is gekregen door die externe partij of externe 'schriftelijke' informatie?
c) Welke externe maatregel is getroffen naar aanleiding van de conclusie(s) uit deze consultatie?

Analyse BUIG-tekort
In mei 2024 heeft er een gesprek plaatsgevonden tussen de gemeente en de procesmanager financiën van Divosa over mogelijk oorzaken van een structureel BUIG-tekort. Naar aanleiding van dit gesprek zijn er de volgende gesprekspunten en inzichten op tafel gekomen:

- Het is van belang om scherper te onderzoeken of het verdeelmodel een plausibele verklaring is voor het BUIG-tekort of dat onze invloed mogelijk groter is dan we aannemen.
- Handhaving kan een rol spelen in het ontstaan van een BUIG-tekort, het is goed om deze processen onder de loep te nemen en aan te passen waar nodig.
- De inzet van loonkostensubsidie heeft een positief effect op de BUIG uitgaven omdat het vergoed wordt op basis van realisatie. Hier blijven we versterkt op inzetten.
- Het is interessant om te onderzoeken wat er preventief mogelijk is om te voorkomen dat inwoners gebruik moeten maken van de inkomensondersteuning.
- Het is van belang om een goed inzicht te hebben in de data rondom de rechtmatigheid en doelmatigheid en dit af te kunnen zetten ten opzichte van gelijkwaardige gemeenten.

De maatregelen die getroffen zijn naar aanleiding van dit gesprek zijn de volgende:
- Er heeft een open bron onderzoek plaatsgevonden waarbij er gekeken is op welke punten de gemeente Oude IJsselstreek mogelijk opvalt wat een verklaring kan zijn voor een nadeel op basis van het objectieve verdeelmodel. Op basis van de beschikbare bronnen zijn hier geen bijzonderheden naar voren gekomen.
- Er wordt extra ingezet op het plaatsen van inwoners met een doelgroepindicatie om de uitgaven loonkostensubsidie te verhogen. Om dit goed vorm te geven is de verhoogde ingebrachte capaciteit bij het Werkgeversservicepunt Achterhoek gehandhaafd om passende werkplekken voor de inwoners te vinden.
- De processen rondom het opleggen van een maatregel zijn herijkt. Op het moment dat een inwoner onbereikbaar is of alle medewerking weigert aan een traject gericht op ontwikkeling richting werk wordt er in eerste instantie al het mogelijke gedaan om de inwoner in beweging te krijgen. Denk aan een huisbezoek, meermaals proberen contact te leggen op verschillende manier en/of, meerdere gesprekken om te onderzoeken welke belemmeringen de inwoner ervaart en hoe we deze samen kunnen oplossen. Mocht een inwoner blijvend weigeren om inzet te tonen, waarbij het wel realistisch en onderzocht is dat deze inzet mogelijk is, dan ontvangt de inwoner een voornemen tot het opleggen van een maatregel. Vervolgens heeft de inwoner de mogelijkheid om hierop te reageren en toe te lichten wat de zienswijze is. Aansluitend wordt er besloten of een maatregel wordt opgelegd. De inwoner heeft de mogelijkheid om tegen dit besluit in bezwaar te gaan.
- Er is contact geweest met het UWV om helder te krijgen hoeveel inwoners binnen onze gemeente doorzakken van een WW-uitkering naar de inkomensondersteuning, dit blijken zeer lage aantallen te zijn.
- De lijnen met de scholen van waar de PRO/VSO leerlingen doorstromen richting de inkomensondersteuning zijn zeer kort. We zijn al in een vroeg stadium in beeld.
- We starten in het tweede kwartaal van 2025 met een deelname aan de landelijke Benchmark werk en inkomen van Divosa.

Doorontwikkeling dienstverlening nieuwe wet inburgering
Sinds 2022 voert de gemeente de nieuwe wet inburgering uit. Een belangrijk component van deze nieuwe wet is dualiteit, het combineren van taalonderwijs met leren in de praktijk. In de afgelopen periode is gebleken dat, als relatief kleine gemeente, het lastig is om duale trajecten vorm te geven. Dit komt met name doordat het vinden van werk- en ontwikkelplekken moeilijk is. Het vraagt veel van een

werkgever in begeleiding, waarvoor in de huidige krappe arbeidsmarkt niet altijd de ruimte en bereidheid is.
In 2024 zijn er verschillende gesprekken gevoerd met Laborijn over de dienstverlening die zij hebben ontwikkeld voor inburgeraars. Zij bieden een modulaire dienstverlening aan, waarbij ontwikkeling richting werk en participatie intern en extern met lokale samenwerkingspartners is vormgegeven. Vanaf april 2025 heeft de gemeente deze dienstverlening ingekocht, waarbij de loopbaanbegeleiders in regie zijn op het inburgeringsproces en gebruik kunnen maken van het instrumentarium dat Laborijn biedt. Het doel hiervan is om de ontwikkeling van inburgeraars door middel van dualiteit te versnellen en hiermee de afstand tot de arbeidsmarkt te verkleinen. Inburgeraars zullen sneller klaar zijn voor de stap naar betaald werk.

C. Beoogd effect van de genoemde maatregelen op de tekortreductie

In dit onderdeel van de verklaring van het college wordt het beoogde effect beschreven van de genoemde (aanvullende) interne en externe maatregelen die een bijdrage leveren aan de *verdere* tekortreductie (C1). Het gaat hierbij om een inschatting van het beoogde effect. Ook wordt aangegeven hoe het effect van de maatregelen wordt gemonitord (C2).

Het effect van de maatregel wordt zoveel mogelijk gekwantificeerd (C1). Indien het kwantificeren van het effect van maatregelen slecht of niet mogelijk is, kan het college volstaan met een kwalitatieve toelichting.

C1. Beoogd effect van de getroffen maatregelen op de verdere tekortreductie.
De genomen maatregelen stimuleren de ontwikkeling van inwoners met als doel de uitstroom te verhogen. Hiermee vermindert de druk op de BUIG-uitgaven.
Het doel in 2025 is een vermindering van 75 dossier met als reden uitstroom naar arbeid.

C2. De wijze waarop het effect van de maatregelen wordt gemonitord.
Maandelijks wordt stilgestaan bij de managementinformatie en waar nodig bijgestuurd.
Er zijn structureel overleggen tussen de teamleider en loopbaanbegeleiders waarbij op caseload niveau de voortgang besproken wordt. En er wordt gemonitord hoe de ontwikkeling is van de inwoners op basis van de participatieladder.
Ook wordt er sinds maart 2025 gebruik gemaakt van de benchmark Werk en Inkomen van Divosa om meer inzicht te krijgen en nog gerichter maatregelen te kunnen treffen.

D. Ondertekening

Een verzoek tot vangnetuitkering dient door het college van burgemeester en wethouders te worden ingediend, ook indien de uitvoering van de Participatiewet aan een samenwerkingsverband is overgedragen. Omdat de financiering van de bijstand via de gemeenten verloopt, is het aan de colleges en raden van gemeenten om de aanvraag op te stellen en in te dienen. De ondertekening geschiedt door burgemeester en secretaris. De ondertekening is volledig indien de naam van de gemeente en de naam van de ondertekenaar zijn ingevuld, de datum is ingevuld en de handtekeningen zijn gezet.

De verklaring is slechts geldig indien het college deze met het door de minister van SZW ter beschikking gestelde aanvraagformulier heeft aangeboden aan de raad.

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Oude IJsselstreek verklaart dat het vóór 15 augustus 2025 de genoemde interne en externe maatregelen heeft getroffen om te komen tot verdere tekortreductie.

Datum: 22 mei 2025

De secretaris,

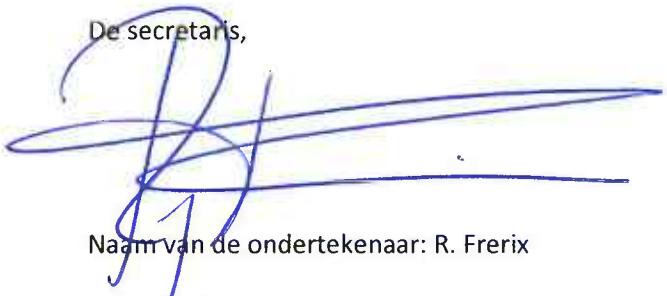

Naam van de ondertekenaar: R. Frerix

De burgemeester,

Naam van de ondertekenaar: M. Maasdam - Hoevers

2. Instemming gemeenteraad

In artikel 10, eerste lid, onderdeel d, Besluit Participatiewet staat dat de verklaring van het college de instemming van de gemeenteraad moet hebben. De instemming is pas geldig indien de verklaring aan de raad is aangeboden in de vorm van het door de minister vastgestelde aanvraagformulier.

De gemeenteraad stemt in met de verklaring van het college. Daarmee bevestigt de gemeenteraad dat het college:

1. voldoende duidelijk heeft gemaakt wat de oorzaken zijn van het tekort;
2. voldoende duidelijk heeft gemaakt dat het pakket van maatregelen effectief is om de geschetste problemen aan te pakken, binnen de mogelijkheden die de gemeente heeft;
3. voldoende duidelijk heeft gemaakt dat dit pakket van maatregelen, voor zo ver door de gemeente beïnvloedbaar is, leidt tot een beoogde tekortreductie. Daarbij wordt het effect van deze maatregelen kwantitatief dan wel kwalitatief inzichtelijk gemaakt.

Ondertekening

De ondertekening geschiedt door voorzitter en griffier. De gemeenteraad dient voor het moment van indiening van het verzoek zijn instemming te hebben gegeven. De aanvraag dient uiterlijk 15 augustus 2025 door de Toetsingscommissie te zijn ontvangen.

De gemeenteraad van de gemeente Oude IJsselstreek stemt in met de onder 1 door het college van deze gemeente afgegeven verklaring.

Met de ondertekening gaat de gemeenteraad akkoord met de beschrijving van de wijze waarop hij is geïnformeerd door het college en met de weergave van de samenvatting van de opvattingen van de gemeenteraad.

De voorzitter,

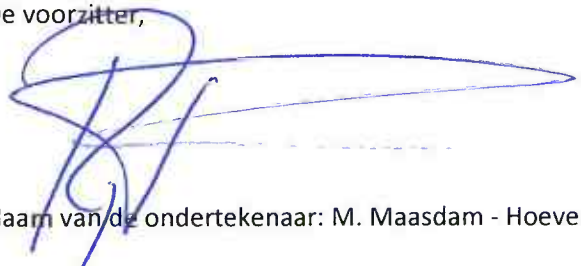

Naam van de ondertekenaar: M. Maasdam - Hoevers

De griffier,

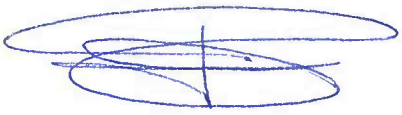

Naam van de ondertekenaar: M. Looman

Raadsvergadering d.d. 22 mei 2025

De raad van de gemeente Oude IJsselstreek,

overwegende dat de gemeente Oude IJsselstreek een tekort heeft op het BUIG-budget van meer dan 7,5% en hiermee in aanmerking komt voor een aanvraag Vangnetuitkering 2024.

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 1 april 2025

gelet op het bepaalde in de Participatiewet

BESLUIT:

1. Instemmen met de inhoud van de aanvraag Vangnetuitkering Participatiewet over 2024.
2. Instemmen met het indienen van de aanvraag Vangnetuitkering Participatiewet over 2024.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Oude IJsselstreek in zijn openbare vergadering van 22 mei 2025

De griffier,

M.B.J. Looman

de voorzitter,

M. Maasdam